

Ur min forskning

MIN FARFARS FARFAR - HÄSTJÄGAREN JONAS HOLLSTEDT

Jonas Hollstedt föddes i Stavsnäs, Sundsjö (Z), den 23 december 1785. Han var son till Landbonden Olof Jonsson (1739-1813) och hans hustru Segrid Persdotter (1751-1853).

Vid 20 års ålder, den 18 mars 1806, blev Jonas hästjägare vid Jämtlands Regemente, Jägar Esquadron till häst. Nr 96 Hålskafven (mellan Rösta och Sem). Hästen som han blev tilldelad var en black vallack med svarta extremiteter 9 qv 2 tum hög, 12 år gammal.

I 1815 års generalmönsterrulla kan man läsa att Jonas Hollstedt är 29 år, har 8 tjänsteår, har en längd av 5 fot 10 tum (c:a 173 cm) och är gift. Hästen är nu ett mörkbrunt sto, 10 år gammalt, 9 qv 2 tum.

I 1826 års rulla framgår att Jonas Hollstedt är 41 år, har 19 tjänsteår, gift. Begär att få avsked med rusthållarens skriftliga begivande med åliggande att återbetala halva legan.

1831 finner man honom dock kvar, 46 år gammal och med 24 tjänsteår. 1838 står han upptagen bland gratialister (pensionärer) 8 Sk banco.

Vad innebar det då att vara hästjägare?

Jo, bland annat skulle jägaren föra ett nyktert och anständigt leverne och vara flitig kyrkobesökare. Varje sommar skulle han deltaga i det några veckor långa mötet på Frösö läger.

Hästjägarens uniform bestod av tscakot med pompom, vapenplåt, namnplåt och hakfjäll, jacka långbyxor, halsduk och knutskärp.

Vad sysslade hästjägaren med mellan mötena?

Först och främst skötte han sitt lilla torp, men detta kan knappast ha tagit hela hans tid i anspråk. Troligen gjorde han, mot ersättning, dagsverken hos bönderna. Som dräng med arbete allt efter årstiderna.

Några dagar före midsommar varje år lämnade hästjägaren sitt torp för att bege sig till

skvadrons- och regementsmötena på Frösön. Mötet omfattade i regel 14 dagars befälsmöte och 14 dagars exercisskadronmöte, till vilka endast befäl, nyantagna rekryter och ett mindre antal hästjägare kommenderades. Därefter följde för all personal ett skvadronmöte till fots under en vecka och slutligen corpsmöte till häst. Till en början var truppen förlagd i tält.

Ett dagsprogram kunde se ungefär så här:

- Kl 0430 Bouteselle (revelj) omedelbart följt av ryktning
- " 0530 Vattning, vilket skedde efter signal med pistolskott
- " 0600 Korum och frukost
- " 0700-0900 "Ridning enskilt på stång"
- " 1000-1030 Sabelhuggning
- " 1200 Vattning
- " 1230 Ryktning
- " 1630-1800 "Ridning i Distance"
- " 1830-2000 Skvadronexercis till fots
- " 2000 Vattning och därefter korum
- " 2100 Retraite (tapto)

Ibland förekom på programmet även övning i sadling och packning, hälsning, gymnastik och skjutning.

Man får ett intryck av att skvadronens stridsutbildning och fältvana inte stod särskilt högt. Som hästjägare torde deras väsentligaste uppgift i fält ha varit spaning och bevakning samt strid i mindre enheter i ödemarksterräng. Bevapning och utbildning var emellertid mer anpassad efter ett regelrätt kavalleriförbands uppträdande vid strid till häst i sluten ordning.

Jonas Hollstedt gifte sig 1813 med Brita Larsdotter, f 22.3.1786, dotter till bonden Lars Pärsson (1750-1827) och hans hustru Ingeborg Olofsdotter (1754-1829) i Torvalla, Brunflo. Hustru Brita dog 8.9.1852 i Ope, Brunflo.

Jonas dog 4.9.1853. I hans bouppteckning tas endast gångkläder upp till ett värde av 26.20 Riksdaler, inalles: 1 Hatt, 1 Hundskinnsmössa, 1 Rödmössa, 2 Rockar, 1 Tulubt (päls), 1 Tröja, 2 Byxor, 1 par Stövlar, 2 par Strumpor, 3ne Lintyg, 1 par Hundskinns-handskar, 3 Västar.

Jonas och Britas barn:

OLOF 1814-1882, bosatte sig sedermera i
Köttsjön, Ragunda

LARS 1815-1850, drunknade i Köttsjön, Ragun-
da vid 35 års ålder

da vid 35 års ålder.

SEGRID 1818- ?, gift med hästjägaren Per
Olsson Edler, Ope, Brunflo. Hos Segrid
bodde föräldrarna vid sin död.

PEHR 1819-1883, flyttade till Edsele och se-
dan till Ragunda.

JONAS 1822-1891, som var min farfars far.
Han kom till Krokvåg, Ragunda, som
dräng, gifte sig med bondens dotter och
blev torpare på Dyhöjden, Krokvåg, Ra-
gunda. Efter laga skiftet blev han
tvungen lämna Dyhöjden och flyttade då

till Berg, Edsele (Y).

Vid en olycka i skogen på Hässjöberget
vintern 1891 fick han sina båda ben av-
brutna, lunginflammation tillstötte och
han dog. Begravdes vid Ragunda kyrka.
Gift med Ingrid Märta Olofsdotter, 1821-
-1899. 9 barn.

ANDREAS 1824- ?

Nu undrar jag till slut om någon av JLS-
nyttas läsare härstammar från Jonas Hollstedt?
Eller om någon vet något om sonen Andreas.
Jag har nämligen ej kunnat spåra honom.
Skulle även vara roligt att få ta del av ev
forskning bakåt i tiden på Jonas H och hans
hustru.

Inger Nemeth,
Krokusvägen 14, 175 74 JÄRFÄLLA

Sylvia Forss har skickat till oss nedan-
stående protokoll. Vad har det med släkt-
forskning att göra?

Jo - det är ett utmärkt exempel på den
starka sociala och religiösa kontroll,
som reglerade livet för 150-200 år sedan.
Denna hårda kontroll var bl a en bidrag-
ande orsak till emigrationen.

Kommer våra datorer någonsin att kunna
utöva samma makt över våra liv?

Protocoll hållet i Undersåkers Pastorats Församlingar uti
October Månad År 1817.

I anledning af Konungens Höga Befallningshafvandes Ämbets-
Skrifvelse af den 3 October ofvan nämnde År, med Anmodan, att
förmå Pastoratets Invånare til öfverenskommelse af Tarflighet
och afläggande af alt verkligt öfverflöd, har följande öfver-
enskommelse i Anledning där af blifvit stadgad till allmän ef-
terlefnad.

§ 1

Caffe skal brukas af den som behagar blott inom egen huslig
Krets, men aldrig bjudas åt främmande eller Gäster som anting-
en tillfälligtvis göra besök eller äro budne til någon Högtid-
lighet, såsom till Bröllop, Barnsöl, Graföl, med mera utan nå-
got undantag; Men väl åt den eller de af Gästerne, som stadnat
qvar öfver natten. Icke eller skal det gifvas åt Tjenstefolk.
Tid, tillfälle och omständigheter må vara hvilka som helst.

§ 2

Såsom Dryckesvara, utom ett måttligt bruk af Brännvin, skal
Öl vid Högtidligheter brukas, men icke Vin, Pounsche, Bischoff

Om kaffe och sidentyg

eller Toddi. Men skulle Öl icke finnas, då må Värden, om Han behagar, och Högtidligheten är betydligare, undfägna sina Gäster med endera af de uppräknade Drycker, dock med största sparsamhet; så att högst tvänne Glas af Personen consumeras. För hvarje Boutelje af Vinet, som åtgår, erlägger Värden 4 sr Banco til Socknens Fattig-Cassa.

§ 3

Alla andra Dryckeslag, som icke anställas til en måttlig och loflig förfriskning, utan föranleda til öfverlastande och den öfverdjuriska lefnaden fylleri, anses såsom högst vanhedrande, och alla de, som härmed beträdes, skola alfvarsamligen tiltalas och varnas af Kyrkorådet, och om detta icke länder til förbättring, offentligen utmärkas såsom skamfläckar i församlingen. Vinnes härmed ingenting, så skall med dem förfaras efter de Gällande Författningar.

§ 4

Ehuru Bruket af Silke, Sidentyg, och Utländska Tyger är tillåtligt, skal det dock efter som de redan förskaffade Plagg hinna utslitas, så mycket möjligt är indragas; och om Inhämska tilverkningen af Ylle-linne kan bringas til den grad af fullkomlighet, att den uppfyller behöfven, och tjenar til att vara snygt, men alfvarsamt och tarfligt klädd, Alldeles afläggas. I medlertid skal den, som under loppet af ett år, visar sig i öppen församling Högtidsklädd af landets eller fosterbygdens egen tilverkning, offentligen af Pastor och Kyrkorådet namngifvas, och hedras med Beröm. Som detta til det mesta beror af qvinnokönet, så det lägre, som det högre, och häri ligger för det en utmärkt heder; så förmodas, at det af egen druft och böijelse, samt medborgerlig känsla, söker att häruti gifva ett lysande exempel

§ 5

Dessa öfverenskommelser skola af hvar och en af egen Medborgelig känsla noga efterlefvas; Men på det häri ingen ting måtte brista, så skola Rotarnes Upsyningmän Sexmännen noga vaka öfver fullgörandet häraf, och efter omständigheterna och förbrytelsens beskaffenhet varna eller i Kyrkorådet angifva, eller ock på annat sätt offentligen utmärka den, som genom öfverflödig lefnad på ett eller annat sätt bryter emot desse så nyttige öfverenkomelser.

Veit Joh. Söderberg
Cur. Past. Ger.

På Undersåker Församlings vägnar underskrifva:

Göran Hedendahl i Romo	Jacob Pehrsson i Äggen	Carl Jacobsson i Rista
---------------------------	---------------------------	---------------------------

På Mörsil Församlings vägnar underskrifva:

Johan Johansson Ridderberg	Lars Andersson i Ås (Åck?)
Bengt Larsson i Äggen	Olof Olofsson i Äggen

På Åhre Församlings vägnar underskrifva:

Pehr Pehrsson i Mörviken	Jacob Jonasson i Lien
Nils Nilsson i Biörnenge	Nils Grellson i Hårbörsta

På Kall Församlings Vägnar underskrifva:

Jakob Andersson i Back	Erik Ersson i Wästgård
Mårten Olsson i Nedgård	Erik Mattsson i Rö

Läsövning

Länsmannen wälaktad Johan Oldberg berättade sig
 hafwa någon anledning att tro, thät ungdomen skäl
 bruka gå till sammans om söndags och andra galga-
 dagsaftnar, samt tjana utwändiga till kortspel
 och andra Christnom mindre anständiga tidsfördrif,
 begärandes, att behöriga utwäggar måtte tagas till sådan oseds
 sammans. Och som uti Biskops Visitt. Act. 12 §.
 N. 4. år 1750 förordt Landgödingens till sammans med ut-
 drifliga förbudt wid 12 §. Rätt uti sin församling,
 som sedan öfver borden, som för tjana, som på samma sätt,
 drifvande kamfarna gripa; för tillstånd med jag utwändiga,
 nu utwändiga, att i foglommarna tjana utwändiga
 skildrigt uti församling utwändiga utwändiga
 och bättern utwändiga.

 * **Östra Övsjö, Kälarne** *
 * Österövsjö *
 * Harry Fager har forskat i denna bys historia och släkter - *
 * från 1757 och fram till våra dagar. *
 * Hösten 1985 räknar han med att kunna trycka sina forsnings- *
 * resultat. Det blir en bok på c:a 140 sidor och priset blir *
 * omkring 75 kronor. *
 * Alla intresserade erbjuds nu att teckna sig för exemplar av *
 * boken. *
 * Kontakta snarast Harry Fager, tel: 063 - 12 02 38 *
 * *****

Länsmannen wälaktad Johan Oldberg berättade sig
 hafwa någon anledning att tro, thät ungdomen skal
 bruka gå tillsammans om söndags och andra Helge-
 dagsaftnar, samt them använda till kortspel
 och andra Christnom mindre anständiga tidsfördrif,
 begärandes, att behöriga utwäggar måtte tagas till sådan oseds
 hemmande. Och som uti Biskops Visitt. Act. 12 §.
 N. 4. år 1750 sådant kringdrifvande tillförene är ut-
 tryckeliga förbudt vid 12 §. (öre) Kpmts (=kopparmynts) wite
 så för hwärje en af them,
 som sådan osed bruka, som för them, som sådana kring-
 drifvande Personer hysa; så tillsades nu sexännar-
 ne alfwärligen, att ihogkomma theras äliggande
 skyldighet att sådant noga efterspana, angifwa
 och böterna uttaga.

Litteratur

En "nygammal" bokhändelse har glatt oss Härjedalsforskare.

Sedan början av mars finns Erik Modins bok "Härjedalens ortnamn och bygdesägner" på disken hos Söderquists bokhandel i Sveg. Boken, som på flera sätt är ovärderlig vid släkt- och bygdeforskning om Härjedalen, har de senaste 20-25 åren bara gått att få tag på antikvariskt. Om ens så.

Boken innehåller, som titeln anger, ett försök till förklaring av Härjedalens ortnamn samtidigt som den utgör en samling av landskapets muntliga traditionsskatt. Det för släktforskaren mest upphetsande är dock att Erik Modins samlarnit och lokalhistoriska intresse resulterade i en imponerande redogörelse, som omfattar varje gård i varje by i varje socken i Härjedalen som landskapet tedde sig på 1890-talet. Varje sockenavsnitt inleds med en kort historik. En bra presentation av lokalbeteckningarna i landskapet, utdrag ur och återgivande av urkunder och en rik notapparat gör inte boken mindre tilltalande. Ett Orts-, gårds- och personregister underlättar användandet och gör det lättare att lokalisera skilda orter och platser.

Det parti av boken, som nu finns till salu, är ett restparti i häftad form av 3:e upplagan från 1949. Vid Norstedts tryckeri blev detta år ark till c:a 250 böcker kvar, som aldrig kom att bindas. Intresserade finansierare saknades då och de tryckta arken hamnade så småningom på Dialekt- och folkminnesarkivet i Uppsala.

Av de c:a 250 exemplaren säljs 200 av Söderquists bokhandel i Sveg. Hälften är redan sålda.

360 + 16 sidor till det hyggliga priset av 95 kronor. Men skynda på, tillfället lär inte återkomma.

Christer Kalin

Efterlysningar

Finns någon i föreningen som känner till gränsridaren Per Sture i Wem-dalen, hans härkomst och fränder med Sture-namnet. Han skulle ha haft en dotter Maria Elisabet, gift c:a 1845 med Lars Abraham Söderberg eller Burman - bosatt på Hufvulsvik i Rödön.

Anledningen till min förfrågan är att jag försökt följa upp en Sturegren i Finland, som av Gustav III förvägrats adelskap. De äldsta kända medlemmarna i den slakten var svenska officerare - en av dem avliden och begravnen i Uleåborg 1664.

Om någon Sture-utredning existerar betalar jag gärna för kopior av den och förbinder mig också att som tack leverera min sammanställning om de ratade Sturarna.

Dessa Sturar har inget känt samband med Sture-slakten från Köpenhamn.

Clas-Erik Vester
Sundsgatan 17-21, bost 20
SF-652 00 VASA /Finland/

Medlem i Genealogiska Samfundet i Finland

Föreningsmeddelanden

```
*****
*
* EFTERLYSNIGAR
*
* Kassören har fått in medlemsav-
* gifter från följande konton:
*
*      25 15 83 - 1
*      16 08 16 -8231
*      69 31 08 - 3
*
* Han vill veta vilka personer
* som inbetalningarna avser. Med-
* dela Kjell Hoffman, 063-10 84 85
* (arb) el 063-12 42 15 (bost)
*
*****
```

VAR FINNS

Torsten Heinerud
Georg Andersson
Knut Byström

Vi saknar aktuella adresser.

Red

JLS-ARRANGEMANG

Härmed kallas du till ordinarie årsmöte med Jämtlands läns Släktforskarförening.

Tid: Lördagen den 13 april kl 13.00
Plats: Länsbiblioteket, Östersund

Efter årsmötesförhandlingarna kommer Bengt-Erik Näsholm att berätta om verksamheten vid Svensk arkivinformati-
on (SVAR) i Ramsele.

Styrelsens verksamhetsberättels för 1984 bifogas detta nummer av JLS-nytt.

Gränsträff i Torpshammar

Gränsträffen med Midälva Genalogiska Förening sker denna gång i Torpshammar. Värdföreningen har åstadkommit nedanstående intressanta program för träffen, som äger rum lördagen den 27 april:

- 10.00 Kaffe och välkomsthälsning
- 11.00 Helge Nyberg berättar om Torpshammar, om järnbruket och några intressanta personer med anknytning till orten.
- 12.00 Jämtarna svarar för programmet. Irma Ridbäck kommer att berätta under temat "Biblioteken och släktforskarna - nu och sedan"
- 13.00 Lunch
- 14.15 Prof Egil Johansson föreläser "Vad kyrkböcker kan berätta"
- 16.00 Avslutning. Kaffe för dom som så önskar.

Kostnader: Förmiddagskaffe och lunch kostar 75 kronor.

Resor: Om vi blir tillräckligt många ordnar vi abonnerad buss från Östersund. Om detta inte går att ordna försöker vi samåka i bilar. Reskostnaden är idag svår att uppskatta.

Anmälan: Senast den 17 april till:
Birgit Wikström 063-11 34 21
eller Inga Rosell 063-430 14

JLS-nytt är medlemsblad för Jämtlands läns Släktforskarförening,
Box 418, 831 26 ÖSTERSUND

Nya medlemmar

Peter Andersson, Studentstaden 31
752 33 Uppsala

Rune Däcker, Sandhamnsgatan 58
115 28 Stockholm

Berit Eriksson, Björkrisväg. 28 S
702 34 Örebro

Erik Eriksson, Öregrundsg. 18
115 28 Stockholm

Vera Gustafsson, Gilleväg. 20
831 43 Östersund

Marie-Anne Olsson, Sam Permangsg 31

Anna Rindå, Vaplan 2090,
830 44 Näliden

Olow Wiklund, Brogränd 16 B
831 31 Östersund

Nils Persson, Tullus 2870
830 44 Näliden

Nya adresser

Per-Olof Blom, Ottfjällsv 18
831 72 Östersund

Ingalisa Dahlin, PL 3420
830 70 Hammerdal

Inger Nemeth, Krokusv 14
175 74 Järfälla

Karin Svensson, Böle 4170
840 70 Hammarstrand

Red:s ruta

Detta nummer av medlemsbladet har, som du märkt, ett blandat innehåll. Under hösten räknar vi med att komma ut med två nummer. Det första kommer (förhoppningsvis) i början av september.

Eftersom vi tänker försöka oss på en kommunträff i Härjedalen skulle det passa bra med artiklar om detta landskap.

Kom med ditt manus före den 20 augusti.

Höstens andra nummer skall som tema ha "Nybyggare i Jämtland och Härjedalen".

Manusstopp: 20 oktober.

Utöver dessa "temaartiklar" är alla bidrag välkomna.

Till slut - TREVLIG SOMMAR